

Các thông tin người bệnh cần biết

BOTULINUM NEUROTOXIN LÀ GÌ?

Botulinum Neurotoxin (viết tắt là BoNT) là một protein được sản xuất tự nhiên bởi vi khuẩn clostridium botulinum. Trước đây, mọi người chỉ biết BoNT là một chất độc nguy hiểm và đáng sợ. Khi thức ăn bị nhiễm BoNT, nó có thể gây ra hội chứng nhiễm botulinum: bệnh nặng và có nguy cơ tử vong. Tuy nhiên trong 40 năm gần đây, các nhà nghiên cứu đã biến đổi chất độc này thành một thuốc an toàn và hiệu quả để điều trị nhiều bệnh khác nhau, khi sử dụng nó với liều thích hợp.

BoNT HOẠT ĐỘNG NHƯ THẾ NÀO?

BoNT được tiêm vào cơ hoặc tủy. Các đầu tận thần kinh sẽ nhận BoNT và chất này sẽ ngăn chặn sự kết nối giữa thần kinh và cơ hoặc giữa thần kinh và tủy. Điều này sẽ làm cho cơ yếu đi hoặc làm cho tủy giảm tiết nước bọt và giảm tiết mồ hôi.

Hiện tại có hai loại BoNT để điều trị cho bệnh nhân: loại A và loại B. Mỗi quốc gia sẽ có sự chọn lựa thuốc khác nhau:

Loại A

- onabotulinumtoxinA
- abobotulinumtoxinA
- incobotulinumtoxinA

Loại B

- rimabotulinumtoxinB

Các loại BoNT có độ mạnh và sự lan toả vào mô khác nhau sau khi tiêm. Nói chung, các loại BoNT có cơ chế tác động giống nhau và tác dụng giống nhau lên cơ hoặc tủy. Tuy nhiên, các thuốc này không thể thay thế cho nhau hoàn toàn. Liều mỗi thuốc khác nhau, vì vậy các bác sĩ cần sử dụng liều đúng đối với mỗi thuốc.

Sau khi tiêm, thuốc bắt đầu có hiệu quả sau 2 đến 7 ngày. Thuốc có hiệu quả đầy đủ sau khoảng 2 tuần và sau đó hiệu quả của thuốc giảm dần. Bởi vì thuốc chỉ có hiệu quả tạm thời, tiêm BoNT cần được lặp lại mỗi 3-6 tháng. Không được tiêm lại nếu chưa đủ 3 tháng để ngăn ngừa tình trạng kháng thuốc.

BOTULINUM TOXIN CÓ THỂ ĐIỀU TRỊ NHỮNG BỆNH NÀO?

Đầu tiên, các bác sĩ chuyên khoa mắt sử dụng Botulinum Toxin để điều trị lè mắt thay cho phẫu thuật. Sau đó, các bác sĩ thần kinh bắt đầu sử dụng BoNT cho các bệnh nhân có tình trạng cơ cơ quá mức do các rối loạn vận động, chẳng hạn loạn trương lực. Đối với nhiều bệnh, không có các lựa chọn điều trị khác.

BoNT hiệu quả trong điều trị các bệnh sau:

1. **Loạn trương lực:** sự cơ cơ không tự ý gây ra các cử động xoắn vặn hoặc các tư thế bất thường của cơ thể:
 - Loạn trương lực cổ, trong đó sự cơ cơ cổ gây ra tư thế đầu bất thường xoay, nghiêng hoặc xoắn vặn
 - Nháy mắt nhiều hoặc co thắt vùng mắt (co thắt mi mắt)
 - Cử động vùng hàm và mặt dưới bất thường (loạn trương lực hàm miệng)
 - Co thắt dây thanh (loạn trương lực phát âm)
 - Loạn trương lực bàn tay hoặc cánh tay, ví dụ loạn trương lực bàn tay người viết
2. **Co thắt nửa mặt:** co thắt cơ quanh một mắt hoặc một bên mặt
3. **Cơ cứng cơ:** các trường hợp sau gây ra cơ cơ và tăng trương lực cơ: bại não, sau đột quỵ, tổn thương tủy sống hoặc xơ cứng rải rác.
4. **Tăng tiết mồ hôi:** tăng tiết mồ hôi nách và lòng bàn tay có thể cải thiện khi tiêm BoNT vào da
5. **Các bệnh khác:** có thể hiệu quả với tiêm BoNT
 - Run đầu, run tay hoặc run giọng nói
 - Tic
 - Chảy nước miếng ở bệnh nhân Parkinson hoặc bệnh nhân xơ cứng cột bên teo cơ
 - Bàn quang tăng hoạt
 - Đau đầu migraine mạn

ĐIỀU TRỊ NÀY CÓ AN TOÀN KHÔNG?

Mặc dù BoNT là một chất độc, sử dụng liều thích hợp vào vị trí chính xác thì hiệu quả và an toàn. Tác dụng phụ phổ biến nhất là yếu cơ gần vị trí tiêm. Ví dụ, sụp mí hoặc nhìn đôi khi tiêm quanh mắt. Các tác dụng phụ khác có thể có bao gồm đau, bầm hoặc chảy máu tại vị trí tiêm. Rất hiếm khi tiêm BoNT gây ra yếu cơ toàn thân hoặc hội chứng giống cúm. Tiêm BoNT phải được thực hiện bởi bác sĩ đã được đào tạo và có kinh nghiệm.

HIỆU QUẢ CỦA TIÊM BoNT NHƯ THẾ NÀO?

BoNT là một thuốc rất hiệu quả, và 50-90% bệnh nhân cải thiện ít nhất 2-3 tháng. Nếu tiêm không hiệu quả cần xem xét một trong số các điều sau: thay đổi liều tiêm hoặc vị trí tiêm.